

	NAVODILO	Oznaka: Stran: Velja od: Izdaja:	NA OP PA 1 1/3 26.8.2013 1
	KIRURŠKI ODDELEK POJASNILA O KOLONOSKOPIJI		

KOLONOSKOPIJA

Spoštovani!

Vaš zdravnik je ugotovil, da je kolonoskopija nujno potrebna za oceno in zdravljenje Vaše bolezni. Da bi razumeli poseg, smo Vam pripravili pojasnila, v kateri smo nanizali vprašanja in odgovore na vprašanja. Vljudno Vas prosimo, da jo skrbno preberete. V primeru, da česarkoli ne boste razumeli, povprašajte sestro ali zdravnika, ki bosta z veseljem odgovorila na vsa Vaša vprašanja.

KAJ JE KOLONOSKOPIJA?

Kolonoskopija je preiskava, ki omogoča zdravniku, da natančno pregleda sluznico spodnjega dela prebavil – debelega črevesa, z za prst debelo upogljivo cevko, ki ima na koncu lečo in svoj izvor svetlobe. Preiskava traja od 20 do 60 minut, odvisno od posameznika. Preiskavo izvaja specialist kirurg, ki je posebej izšolan za poseg.

ZAKAJ POTREBUJEM KOLONOSKOPIJO?

Kolonoskopija je učinkovita metoda za oceno in v številnih primerih tudi za zdravljenje bolezni debelega črevesa. Kolonoskopija je običajno potrebna pri bolnikih z bolečinami v spodjem delu trebuha ter motnjami pri odvajanju blata. Je tudi zelo učinkovita metoda za iskanje vzroka krvavitvam iz spodnjih prebavil.

Kolonoskopija se preventivno priporoča tudi vsem, starejšim od 50 let.

Veliko natančneje kot pri rentgenu lahko pri kolonoskopiji odkrijemo vnetja, razjede ali kakršnekoli spremembe na debelem črevesu. S kolonoskopskim pregledom lahko zdravnik že okvirno loči med benignimi ali malignimi spremembami in sočasno vzame biopsijo (majhen vzorec tkiva za histološko preiskavo) iz sumljivega predela, odstrani polipe (izrastke) in v primeru krvavitve le-to zaustavi z injiciranjem posebnega sredstva v krvaveče mesto ali s koagulacijo mesta krvavitve.

KAKO NAJ SE PRIPRAVIM NA KOLONOSKOPIJO?

Ker samo popolnoma očiščeno črevo omogoča natančen pregled in dodatne posege, prosimo, da se natančno držite navodil o čiščenju črevesa, ki ste jih prejeli. V primeru, da ne bi bili dovolj očiščeni, zdravnik ne bo mogel izvesti preiskave in jo bo moral preložiti.

Zaradi varnosti med posegom je nujno, da zdravniku poveste o morebitni preobčutljivosti ali alergiji na zdravila in naštejete zdravila, ki jih uživate.

KAJ MORAM NAREDITI Z ZDRAVILI, KI JIH MORAM UŽIVATI VSAK DAN?

Večino zdravil lahko uporabljate, kot običajno. Vendar se kljub temu pred preiskavo dogovorite z vašim osebnim zdravnikom. Nekaj dni pred preiskavo prenehate uživati naslednja zdravila: aspirin (v kolikor jemanje ni nujno potrebno zaradi ev. srčnožilnih obolenj) zdravila proti revmatičnim težavam, zdravila prosti strjevanju krvi (Marivarin, Marevan, Sintrom) in preparate železa. V primeru, da ste sladkorni bolnik in se zdravite z inzulinom, se posvetujete z zdravnikom diabetologom in takoj ob prihodu na preiskavo o tem obvestite endoskopsko sestro.

Če jemljete antikoagulantna sredstva (Marivarin), se teden pred preiskavo oglasite v antitrombotični ambulanti.

OPOZORILO: pri ženskah, ki jemljejo tablete proti zanositvi, lahko čiščenje črevesa prepreči njihovo učinkovitost. Če ima ženska v času preiskave menstrualno krvavitev, se preiskava preloži na kasnejši čas.

KAKO POTEKA PREISKAVA?

Po lokalnem omrtvičenju zadnjika, Vam bo zdravnik uvedel upogljivi instrument v črevo. Kolonoskopija je običajno varna preiskava, vendar pa je lahko občasno boleča. Med samo preiskavo boste čutili pritisk, napihnjenost, včasih tudi krče, vendar pa vse to povzroča zrak, ki ga potrebujemo, da se črevo razpre. Če bodo težave in bolečine prehude, boste dobili zdravilo ki bo težave olajšalo. Nikakor pa se ne smete med

	NAVODILO	Oznaka: Stran: Velja od: Izdaja:	NA OP PA 1 2/3 26.8.2013 1
	KIRURŠKI ODDELEK POJASNILA O KOLONOSKOPIJI		

preiskavo sunkovito premikati in napanjati. Med preiskavo boste ležali na levem boku in/ali hrbtu. Zaradi zavivosti črevesja ali drugih težav včasih zdravnik ne uspe doseči končnega dela debelega črevesa. V tem primeru se odloči da preiskavo prekine ali pa se odloči, da jo bo drugič ponovil. Lahko pa bo priporočil dodatne preiskave.

V kolikor se med preiskavo ugotovijo spremembe na sluznici, uvede preko instrumenta posebne kleščice in naredi biopsija (odščipne delček tkiva za histološko preiskavo). Tega odščipa ne boste čutili, ker v debelem črevesu ni čutila za bolečino.

Kadar bi našel polipe, jih bo odstranil s pomočjo električnega toka z zanko ali kleščicami (polipektomija). Polipi bodo v celoti odstranjeni in poslani na histološko preiskavo. Kadar je polipov več, in pri preiskavi ne uspe odstraniti vse, bo potrebno preiskavo ponoviti. Tudi polipektomija je neboleč poseg. Glede na naravo odstranjenih polipov so kasneje potrebne kontrole, v redkih primerih tudi operativni poseg (veliki polipi).

ALI POMENI, DA IMAM RAKA, KADAR PRI PREISKAVI OPRAVIJO BIOPSIJO?

Biopsije jemljemo zaradi različnih vzrokov in ne pomeni vedno, da imate raka ali da obstoja sum na raka.

KAJ SO POLIPI IN ZAKAJ JIH JE POTREBNO ODSTRANITI?

Polipi so nenevarni izrastki, ki sčasoma zrastejo, lahko postanejo rakavi in jih po pravilu odstranjujemo v celoti. Večina polipov je benigne – nerakave narave, vendar pa zdravnik ne more samo po videzu ločiti benignega polipa od malignega – rakavega. Zato jih pošljemo na histološko preiskavo. Polipektomija je pomemben način preprečevanja raka debelega črevesa.

KAJ BO Z MENOJ PO PREISKAVI?

Po opravljeni preiskavi boste lahko občutili krče ali napihnjenost zato, ker med samo preiskavo zdravnik polni črevo z zrakom, da se črevo razpira. Po odvajanju vetrov bo ta težava minila. Dobili boste tudi navodila o primerni prehrani.

V večini primerov Vam bo zdravnik že takoj povedal diagnozo. Če pa je bilo odvzeto tkivo za histološko preiskavo, vam bo sporočil dokončno diagnozo naknadno.

Če ste imeli opravljeno polipektomijo (odstranitev polipov), je zaželeno, da vas po preiskavi odpelje domov nekdo drug. Ta dan počivajte, ne dvigujte težkih bremen (še nekaj dni) in ne opravljajte fizičnih del. Ves dan uživajte le lahko, tekočo hrano (čaji, juhe).

KAKO BOM ODŠEL DOMOV?

Večino kolonoskopij opravimo ambulantno in po preiskavi boste odšli domov. Če boste dobili pomirjevalo ali zdravilo proti bolečinam ne smete voziti motornih vozil ali opravljati s stroji, ki bi utegnili ogroziti vas ali druge v naslednjih 24 urah. Zato poskrbite, da vas bo kdo drug odpeljal domov po preiskavi. V primeru polipektomije Vas utegne zdravnik varnostno zadržati v bolnišnici do naslednjega dne.

ALI JE KOLONOSKOPIJA LAHKO NEVARNA?

Kolonoskopija in polipektomija sta običajno varni preiskavi. Vendar pa tako kot druge posege v telo lahko spremljajo zapleti. Odstranitev polipov ali pa biopsija lahko sproži manjšo krvavitev, ki običajno mine sama po sebi. Redkeje je potrebna transfuzija krvi. Silno redke so poškodbe ali celo predrtnje stene. V teh primerih je potrebna operacija.

Čeprav so zapleti po preiskavi silno redki, je pomembno, da prepoznate dovolj zgodaj znake možnih zapletov. Če po kolonoskopiji opazite simptome, kot so huda bolečina v trebuhu, povišana telesna temperatura ali mrzlica, večja krvavitev iz črevesja, poiščite zdravniško pomoč. Izjemoma se krvavitve lahko pojavijo nekaj dni po polipektomiji, zato še nekaj dni opazujte blato.

	NAVODILO	Oznaka: Stran: Velja od: Izdaja:	NA OP PA 1 3/3 26.8.2013 1
	KIRURŠKI ODDELEK POJASNILA O KOLONOSKOPIJI		

NAVODILA ZA PREISKAVO DEBELEGA ČREVEESA - KOLONOSKOPIJA

Pet do sedem dni pred preiskavo ne jejte pečkastega sadja (grozdje, kivi, fige). Ne uživajte polnozrnatih izdelkov oz. semenk. Prav tako prenehajte uživati preparate železa (Ferum lek, Retafer, Legofer sirup). Če imate zdravila za redčenje krvi (aspirin, Assasantin, Marivarina ali Sintrom), se vsaj 10 dni pred preiskavo posvetujte z zdravnikom o ukinitvi teh zdravil oziroma zamenjavi za injekcije. Če imate sladkorno bolezen, se glede ukinitve oziroma prilagoditve doze tablet oziroma insulina posvetujte z zdravnikom oziroma diabetologom.

Dan pred preiskavo lahko uživate le tekočo hrano (juhe brez zakuhe), pijete lahko le sladek ali grenek čaj, vodo. Ne pijte mleka ali mlečnih izdelkov. Ob 12. uri vzemite 3 Dulcolax tablete in poplaknite z 2 dcl Donat-MG. Popoldan popijte 3 litre Donat-MG, ki naj bo segret in že nekaj časa odprt. Popijte cel kozarec naenkrat.

Na dan preiskave se pričnete ob _____ uri (zjutraj) čistiti s slanico (Goliteli), po katero se zglasite teden dni pred preiskavo v sestrsko sobo Kirurškega oddelka SB Trbovlje (SBT).

Navodila za pripravo slanice so napisana na vrečki. Pijte po 2 dcl naenkrat na 10 minut. Vmes hodite, da vzpodbudite peristaltiko in preprečite bruhanje. Spijte vsaj 3 litre slanice, v kolikor ob tem še vedno odvajate nečisto tekočino iz anusa, spijte še četrti liter slanice.

Na dan preiskave se zglasite v Administraciji Kirurškega oddelka SBT ob _____ uri.

Na dan preiskave morate imeti s seboj:

- zdravstveno kartico
- veljavno napotnico za predviden poseg
- laboratorijski izvid (hemogram, PČ, INR), ki ne sme biti starejši od 7 dni (v primeru, da se zdravite zaradi krvnih obolenj, bolezni jeter, prejemate zdravila proti strjevanju krvi oziroma imate kakršnokoli bolezen, ki lahko vpliva na strjevanje krvi)
- izvid že opravljenih drugih preiskav v zvezi z vašimi težavami